

Tertial 2 2018

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	3
2.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	3
2.2 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	10
2.3 Ekonomi och egen organisation	11
3 Intern kontroll	12
3.1 Kontrollmoment som följs upp under första halvåret 2018	12
3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning.....	15
4 Nämndens verksamhet 1	20
4.1 Resultat	20
4.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys.....	21
5 Skollyft	24
6 Jämställdhetsperspektivet	24
7 Verksamhetsmått	24
7.1 Skola	24
8 Investeringar	25

1 Inledning

Verksamheten inom grundskoleförvaltningen har till många delar stabiliserats efter omorganisationen. Elevresultaten har förbättrats vilket naturligtvis inte bara beror på den nya organisationen.

Merparten av KF- och nämnduppdrag är genomförda eller pågående enligt plan.

Ekonomi är i balans men på grund av rekryteringssvårigheter, vilket främst avser bemanningen inom elevhälsan, uppstår överskott i personalbudgeten. Även skolorna har, som i övriga Sverige, svårigheter med att fullt ut bemanna med behörig personal. Vid full bemanning är ekonomi en tydlig begränsning.

Både verksamhetsmässiga och organisatoriska åtgärder har genomförts och planeras för att förbättra rekryteringsläget. Nämnden har också framfört ett antal förslag, i syfte att stödja rekryteringsförutsättningarna, till KF i budget 2019:1.

Bufferten antas, utifrån nu kända förhållanden, inte komma behöva användas fullt ut. Den används till ingen del för att täcka kontinuerlig verksamhet. Dess storlek i förhållande till verksamhetens löpande behov kan behöva prövas.

Enligt tekniska förvaltningen kommer merkostnaden för skolskjuts vid evakueringen av Sjömarkenskolan att kosta ca 3 mkr på helår 2019 men redan 2018 uppstår en kostnad om 3/10 av årskostnaden. Medel för dessa kostnader budgeteras fr o m 2018 hos kommunstyrelsen. Därför begär grundskolenämnden att få ett utökat kommunbidrag för 2018 med 0,9 mkr för att täcka dessa merkostnader.

2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

2.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarsfulla vuxna.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018	Utfall T2 2018
◆ Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	79	90	80	80
● Genomsnittligt meritvärde i åk 9.	213	218	222	222
◆ Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.	87,5	100	87,3	87,3

Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.

Gymnasiebehörigheten har ökat jämfört med 2017 men målvärdet är inte uppnått, måluppfyllelsen är 88,98 %. Orsaker till brister i måluppfyllelsen är dålig kontinuitet i ledningen på en del skolor, stora behov av stöd i elevgruppen och brister i kompetensen. Arbetet har fokuserats på skolenheternas funktion och förmåga. För att förbättra organisation och arbetssätt har gemensam struktur för

skolornas verksamhetsplaner tagits fram. Under läsåret 2017/2018 har detta implementerats konkretiserats i respektive skolas arbete och planer. Under läsåret 2018/2019 kommer uppföljning och förbättring att genomföras. Utgångspunkten tas i de tre fokusområdena systematiskt kvalitetsarbete, relationer och processledning samt bilden av skolan. Vidare är ett av utvecklingsplanens områden, rektors förutsättningar och förmåga, vilket skall förbättra resultaten ytterligare.

Genomsnittligt meritvärde i åk 9.

Meritvärdet har ökat med 9 poäng jämfört med 2017 och målvärdet är uppnått, måluppfyllelsen är 101,81%. Arbetet har fokuserats på skolenheternas funktion och förmåga. För att förbättra organisation och arbetssätt har gemensam struktur för skolornas verksamhetsplaner tagits fram. Under läsåret 2017/2018 har detta implementerats konkretiserats i respektive skolas arbete och planer. Under läsåret 2018/2019 kommer uppföljning och förbättring att genomföras. Utgångspunkten tas i de tre fokusområdena systematiskt kvalitetsarbete, relationer och processledning samt bilden av skolan. Vidare är ett av utvecklingsplanens områden, rektors förutsättningar och förmåga, vilket skall förbättra resultaten ytterligare.

Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.

Resultat för trygghet ligger på samma nivå som 2017 och målvärdet är inte uppnått, måluppfyllelsen är 87,28 %. Orsaker till låg måluppfyllelse är brister i kontinuitet i skolledning och personalgrupper, brister i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, samt i det åtgärdande arbetet mot kränkningar, konflikter och mobbning. Arbetet har fokuserats på skolenheternas funktion och förmåga. För att förbättra organisation och arbetssätt har gemensam struktur för skolornas verksamhetsplaner tagits fram, bland annat för det främjande, förebyggande och åtgärdande elevhälsoarbetet. Detta ska följas upp och ytterligare förbättras under läsåret 2018/2019. Rutiner avseende anmälan och arbetet mot kränkande behandling har förbättrats under 2017 och 2018. Samtliga skolor ska årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen som bygger på en kartläggning av elevernas situation på skolan beskriver hur skolan skall arbeta för att förebygga och förhindra kränkande behandling och hur arbetet skall följas upp och utvärderas. Absolut nolltolerans mot kränkningar, integrerat värdegrundsarbete i undervisningen samt återkommande trygghetsvandringar borgar för att eleverna skall känna sig trygga i skolan. Stor vikt ska läggas på att skapa gott klimat i skolorna och i varje klass.

2.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Grundskolenämnden får i uppdrag att se över den rapportering nämnden ska avge, i syfte att föreslå effektiviseringar i sätt att rapportera och frekvens.	 Genomfört	Förvaltningen har som ett resultat av det övergripande systematiska kvalitetsarbetet tagit fram en plan för rapportering till nämnden. Fyra kvalitetsrapporter per år: Nationella jämförelser (februari), Värdegrund (maj), Undervisningens kvalitet och resultat (oktober), samt Fritidshem (december).

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Grundskolenämnden får i uppdrag att ta fram formerna för ett sökbart bidrag till föreningar som erbjuder läxhjälp.	 Delvis genomfört	Planering och utredning genomförs under andra halvåret 2018.
Grundskolenämnden uppdras inleda spetsutbildning i matematik på en av de kommunala högstadieskolorna.	 Genomfört	Genomförandet av spetsutbildning har startat höstterminen 2018 i Särilaskolan 7-9. Utbildningen bedrivs nu i starten i årskurs 7 och det är 4 elever som hittills anmält intresse. I planeringen ingår att fler elever som blir intresserade kan ansluta senare under läsåret.
Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda former för närmare samverkan mellan skola/fritidshem och föreningslivet.	 Genomfört	<p>Grundskoleförvaltningen har inom ramen för Överenskommelsen och i samarbete med Fritids- och Folkhälsoförvaltningen utrett former för samverkan med idéburna organisationer under 2017. Detta har lett till att</p> <ul style="list-style-type: none"> • IF Elfsborgs Framtid Tillsammans och Borås Stad träffat ett IOP med syfte att förebygga och förekomma utanförskap bland barn och unga, på skolor och fritidsgårdar på Hässleholmen/Hulta, Norrby, Sjöbo och Kristineberg/Göta, • flera skolor idag har ett etablerat samarbete med RFSL gällande normkritisk undervisning, • Sjöboskolan har initierat ett samarbete med Sports For You (SISU), som erbjuder friluftaktiviteter under genomförande och rättning av Nationella Prov, • Sjöboskolan och Särilaskolan har initierat ett samarbete med Kvinno- och Tjejjouren med syfte att förebygga utanförskap, sexuella trakasserier och hedersrelaterat våld bland flickor och pojkar åk 5-9. <p>GRF och FoF utreder också hur föreningar skulle kunna få stöd att söka medel hos Skolverket för att erbjuda läxhjälp.</p>
Elever i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas möjlighet till ledighet för att fira de stora högtidsdagarna i den religion man bekänner sig till. Berörda nämnder ska ta fram gemensamma regler när det gäller ledighet vid stora religiösa högtider. Inriktningen ska vara att ledighet beviljas vid sådana tillfällen upp till några gånger per läsår.	 Genomfört	Uppdraget är genomfört. Grundskolenämnden tog i juni 2018 beslut om riktlinjer för ledighet för elever av religiösa skäl. Riktlinjerna är implementerade i alla grundskolor i Borås Stad.

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Grundskolenämnden, tillsammans med Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden, får i uppdrag att under 2018 ta fram ett förebyggande styrdokument mot psykisk ohälsa.	● Genomfört	Riktlinjerna för förebyggande av psykisk ohälsa är framtagna. Innehåll och layout kommuniceras med stadsledningskansliet. planen är att dokumentet ska presenteras i grundskolenämnden oktober månad

2.1.2 Nämnd

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Förvaltningen uppdras att genomföra ett försök med tvåläraresystem på en grundskola.	● Genomfört	Tvåläraresystem finns med olika utformning på flera grundskolor inom Borås Stad med olika bakgrund och syften. I dessa fall bedöms arbetssättet fungera. Däremot bedömer vi det inte effektivt att genomföra det generellt utan endast i de fall det finns lokala motiv och förutsättningar.
Förvaltningen uppdras att utreda lämpliga koncept för profilering av de kommunala skolorna.	● Genomfört	För att lägga en grund för arbete med bilden av skolan har grundskolans rektorer fått omfattande utbildning och stöd i att arbeta med bilden av deras skolor. Skolorna arbetar vidare med bilden av skolan i sina verksamhetsplaner. Profilering är en viktig del av att stärka bilden av skolan. Några skolor har redan profiler, andra har påbörjat ett profileringsarbete.
Uppdrag till förvaltningschefen efter skolinspektionens föreläggande om vite.	◆ Delvis genomfört	Förvaltningen avser slutrapportera en analys om orsaken till Skolinspektionens kritik, samt förslag på förebyggande åtgärder, då Skolinspektionen har avgett samtliga rapporter. I dagsläget kvarstår att rapportera för tre skolenheter samt för huvudmannen.
Uppdrag till Grundskoleförvaltningen i att ta fram ett program med olika typer av fortbildande insatser som kan erbjudas lärare.	● Genomfört	Behoven av kompetensutveckling utgår ifrån respektive skolas resultat och behov för att öka elevernas kunskapsutveckling, och är därmed unika. I undervisningen i matematik och med språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen finns det behov på flera skolor. Varje läsår erbjuds pedagoger olika typer av kompetensutveckling för att utveckla undervisningen med IKT. Andra delar som finns med i utbudet är bedömning för lärande och för personal i fritidshem och förskoleklass.
Uppdrag till Grundskoleförvaltningen att i dialog med grundskolorna och Västra Götalands Regionen finna former för daglig fysisk aktivitet för eleverna.	◆ Delvis genomfört	Uppdraget har fördelats till annan person i elevhälsan och gruppen är åter igång med arbetet. En rapport beräknas vara klar i november månad 2018

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Påbörja arbetet med att ta fram en plan för arbetet med fortbildning och kompetensutveckling av lärare.	● Genomfört	Varje grundskola genomför årligen nulägesanalys och tar fram en utvecklingsplan. Behoven av kompetensutveckling utgår ifrån respektive skolas resultat och behov för att öka elevernas kunskapsutveckling, och är därmed unika. I undervisningen i matematik och med språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen finns det behov på flera skolor. Varje läsår erbjuds pedagoger olika typer av kompetensutveckling för att utveckla undervisningen med IKT. Andra delar som finns med i utbudet är bedömning för lärande och för personal i fritidshem och förskoleklass.
Söka samverkan med övriga berörda förvaltningar för att få bort torftiga skolgårdsmiljöer.	● Genomfört	<p>En samverkansgrupp har bildats. Gruppen består av representanter från LFF, GRF, CKS samt Fof. Fof är sammankallande.</p> <p>Gruppen har enats om en gemensam ambition att fram ett gemensamt program/gemensamma riktlinjer för trygga skolgårdar som uppmuntrar lek och rörelse för både killar och tjejer. Arbetet innehåller flera olika områden, såsom förbättrad dialog mellan de mjuka och hårda förvaltningarna, omvärldsbevakning av bra exempel och befintliga rekommendationer samt kartläggning av befintliga skolgårdar.</p> <p>Omvärldsbevakning inför ett funktionsprogram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Växtlighet • Genusperspektivet • Rekreationsyta • Lekyta - Kreativa skolgårdar som uppmuntrar och stimulerar till lek och rörelse • Belysning • Gång- och cykelbanor • Säker skolväg
Med utgångspunkt i den analysen av Skolinspektionens kritik som nu görs, rapportera till nämnden kvartalsvis med det förebyggande arbetet som görs.	● Genomfört	Rapportering om åtgärder baserat på Skolinspektionens kritik görs vid varje nämndmöte.

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Utreda hur skolornas vaktmästarfunktion kan knytas närmare respektive skola.	● Genomfört	Under 2017 genomfördes ett organisationsarbete så att förvaltningens 17 vaktmästare fördelades på 11 rektorer. Vaktmästarna stödjer både skola och förskola. Organisationen har inför 2018 utvärderats. Utvärderingen visar på några önskvärda förändringar. Områden som behöver utvecklas är samordning och stöd vid arbetstoppar och sjukdom. Även indelningen i de geografiska områdena behöver ses över bl. a. beroende på att nya skolor och förskolor har tillkommit. Övergripande pågår arbetet med att se över möjligheten att samla allt vaktmästarstöd närmare skolorna.
Säkerställa att CFL:s verksamhet håller en fortsatt god kvalitetsnivå.	● Genomfört	CFL har inför 2018 och fortsatt under året arbetat aktivt med kvalitativa effektiviseringar både inom administration och verksamheten till skolorna. Administrationen har kvalitetssäkrat strukturer, rutiner, planer samt styrning och ledning. Kartläggningsenheten har utvecklas sitt arbete gällande kartläggning av nyanlända och stödet till mottagande skolor när eleven går från kartläggningen på CFL till sin blivande hemskola. Studiehandedare har genomgått högskoleutbildning och har efter det erbjudits tillsvidareanställning. Personalkompetenser såsom språkbehörighet har setts över för att säkra kvaliteten och möjligheten att erbjuda alla språk.
Bevaka och driva på processen kring förstudierna för de fyra förstudieprojekt för Borås Stads skolor som är upptagna i KF's Budget för 2018:2 och fortlöpande återrapportera till nämnden.	● Genomfört	GRN har tagit ställning i lokalplan 2018 som behandlades i juni. Denna har överlämnats till LFN och redovisats på möte mellan FC på GRF och LFF.

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
<p>Under 2018 ge de kommunala skolorna möjligheter att erbjuda elever mer rörelse under skoldagen. Förvaltningen får vidare i uppdrag att ta fram en plan för genomförandet och återrapportera till nämnden.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Ett möte med Fritids- och Folkhälsoförvaltningen är planerat, med syfte att ta vara på och vidga redan pågående aktiviteter till flera skolor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puls för lärande genomförs dagligen idag som extra rörelse i flera årskurser på Dalsjöskolan, Rångedala-/Åsperedskolan, Ekarängskolan och Sandaredskolan. • En arbetsgrupp bestående av representanter från GRF och FoF har bildats med syfte att planera extra aktiviteter på samtliga skolor lå 18-19 med fokus på friidrott. Dessa aktiviteter ska vidare betraktas i ljuset av att Borås anordnar Junior EM i friidrott i juli 2019. • From ht 18 kommer GRF i samarbete med FoF att anordna avgiftsfri vattenvaneträning för samtliga elever i förskoleklassen i Borås. • From ht 18 kommer GRF i samarbete med FoF att anordna extra simundervisning för elever med mycket låg simkunnighet i åk 4-9.
<p>Under 2018 utreda om det föreligger behov av undervisning i finska och om det visar sig att det gör det så föreslå lämpliga skolor.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Utifrån att Borås är Finskt förvaltningsområde finns beslut att elever ska erbjudas förstärkt modersmålsundervisning på Myråsskolan. Detta verkställs genom att CFL har bekostar en 40-procentig tjänst, vilket fungerar väl. Utredningen visar att modersmålsundervisning i kombination med förstärkt modersmålsundervisning på Myråsskolan, lever upp till stipulerade krav enligt gällande författningar och krav utifrån att Borås Stad är finskt förvaltningsområde. Därmed finns inga skäl att i nuläget utöka verksamheten.</p>
<p>Under 2018 se över möjligheten att utöka antalet studiecoacher och lärarassistenter samt utreda hur utfallet hittills har varit för dessa.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>I samband med budget 2019 utreds utfallet samt möjligheten till utökning ses över.</p>
<p>Inventera ytterligare behov utöver de två försöksverksamheter med två grupper om särskilda undervisningsgrupper samt återkomma till nämnden om vilka krav detta kan ställa på verksamheten.</p>	<p>● Genomfört</p>	<p>Inventering är genomförd. Kartläggning av elevgrupper finns sedan tidigare. Arbetsgrupp har tagit fram förslag på ny SU-grupp för elever med behov inom NPF och också tagit fram förslag på uppstart av hörselklasser. återrapportering till nämnden beräknas ske i oktober</p>

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Snarast påbörja arbetet med att ta fram en strategisk plan där behov, åtgärder och tidsplan finns som ett underlag för de kommande årens budgetarbete.	● Genomfört	Nämnden fattade beslut i april om att inrätta en särskild budgetberedningsgrupp.
Att bereda ett svar till nämnden angående Initiativärende: Säkerställ en ren och hälsosam skolmiljö.	● Genomfört	Svaret redovisades på aprilnämnden 2018.
Belysa erfarenheterna i stort, analysera implementeringen av de tillämpningsregler som nämnden beslutat och vilka eventuella misstag som begåtts och varför samt vilka åtgärder förvaltningen nu vidtar och avser vidta med anledning av erfarenheterna hittills. Kostnader för skolskjuts som är relaterade till skolvalet ska redovisas.	● Genomfört	Uppdraget är genomfört. Ärendet fanns med vid Grundscolenämndens sammanträde i juni 2018.
En plan för rekrytering av personal tas fram och återrapporteras till nämnden senast i maj med utgångspunkt från en grundlig behovsanalys. Elevhälsans placering inom grundskoleförvaltningen och organisatoriska uppbyggnad ska utredas i avsikt att ge alla elever adekvat stöd av elevhälsan.	● Genomfört	Nämnden har i juni fattat beslut om förändrad organisation för elevhälsan. Innebär tre professionschefer istället för fyra enhetschefer för geografiska områden. Rekryteringsplan redovisades och beslutades i nämndens möte i juni. Återrapportering ska göras varje nämndmöte om det aktuella bemanningsläget i elevhälsan. Under hösten ska det inre arbetet i elevhälsan tydliggöras med Mötes-och informationsplan, Bemanningsplan och Kvalitets-och ledningssystem

2.2 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018	Utfall T2 2018
■ Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.	42,8	50	45,3	39

Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.

Målet är ej uppnått, måluppfyllelsen är 78,00 %. Andelen ekologiska livsmedel är framtagna i upphandlingsdatasystemet Compare och gäller för januari-juni 2018. Livsmedelspriserna har generellt ökat under 2018 vilket minskar möjligheterna för kostverksamheten att, inom budgetram, köpa ekologiska livsmedel.

2.3 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018	Utfall T2 2018
■ Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,5	5,5	6,6	6,5
◆ Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	61,2	50	56,2	53,9
■ Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	34,2	40	31,9	33,2

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Utfallet är 6,5 % sjukfrånvaro. Målvärdet är 5,5 % är inte uppnått, måluppfyllelsen är 81,82 %. Utfallet T1 var 6,6 %.

Trenden framgent upplevs som positiv. Skolorna arbetar med förebyggande och främjande åtgärder. FeelGodd används i det förebyggande arbetet. Kost- och lokalvårdsverksamheten ligger över genomsnittet i förvaltningen. Området har startat en arbetsgrupp för att se över sjukfrånvaron och kommer aktivt att delta i det nya kommunövergripande projektet Frisk organisation med målsättning att i slutet av 2020 nå 5 % sjukfrånvaro.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Utfallet är 53,9. Målvärdet 50 är inte uppnått, måluppfyllelsen är 92,20 %. Utfallet T1 var 56,2.

Tendensen är positiv då antalet timanställda har minskat från T1.

Skolorna arbetar aktivt med att hitta lösningar för att täcka upp för varandra vid sjukdom.

Kontinuerligt arbete sker för att se över möjligheterna till överanställningar. Ett utvecklingsområde är kompetensförsörjning där förvaltningen arbetar aktivt med bland annat rekryteringsprocess och utbildning av utvalda gymnasieungdomar.

Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.

1. Utfallet är 33,2 %. Målvärdet 40% är inte uppnått, måluppfyllelsen är 83,00%. Utfallet T1 var 31,9 %.

Förvaltningen är på rätt väg. Arbetet med SAM fortlöper. Samtal pågår kring arbetsbelastning och mående. Någon skola har börjat med projektet "Positiv rörelse". Förvaltningen arbetar också aktivt med rektors förutsättningar och kompetensförsörjning bland annat genom rekryteringsprocess och utbildning av utvalda gymnasieungdomar. Kost och Lokalvård kommer att delta i det nya kommunövergripande projektet "Frisk organisation".

3 Intern kontroll

3.1 Kontrollmoment som följs upp under första halvåret 2018

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
Personalomsättning	Risk för hög personalomsättning och svårighet att rekrytera	<p>Kontroll av personalomsättning</p> <p>Analys Personalomsättning Grundskoleförvaltningen (Rapport från Heroma, mäts på en 12-månadsperiod) Januari 11,9 % Februari 11,7 % Mars 10,5 % April 10,7 % Maj 10,4 % Juni 10,8 % Juli 9,8 %</p> <p>T2 Under perioden 2017-07-30--2018-07-30 var personalomsättningen 9,8 %. Under perioden så avslutade 51 grundskollärare sin anställning. samtidigt rekryterade förvaltningen 66 grundskollärare genom extern rekrytering. Bland grupperna övriga lärare, förskollärare och fritidspedagoger var det var det fler som slutade sin anställning än vad förvaltningen rekryterade. Samma resultat gäller för grupperna kurator, psykolog samt kock.</p>	

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
	Risk för brist på behöriga lärare	<p>Kontroll av antalet behöriga lärare.</p> <p>Analys Antalet behöriga lärare är 831 i Borås Stads kommunala grund- och grundsärskolor av det totala antalet 1033. Andelen behöriga lärare är därmed 80,4 %. Analys: Det råder brist på behöriga lärare i Sverige i relation till det faktiska behovet. Borås Stad har gjort flera satsningar för att öka attraktiviteten och kunna rekrytera och bibehålla behöriga lärare, till exempel för att öka lönenivåerna. Grundskoleförvaltningen arbetar för att öka attraktiviteten i våra skolenheter, bilden av skolan är ett fokusområde. Alla skolor jobbar med en gemensam struktur i sina verksamhetsplaner i syfte att förbättra verksamhet och organisation, och därmed förbättra förutsättningarna för medarbetarna.</p>	
Fysisk skolmiljö	Risk att den fysiska skolmiljön inklusive utomhusmiljön är bristfällig	<p>Kontroll av att lokaler är anpassade för studiegång</p> <p>Analys Arbetsgrupp med berörda förvaltningar har bildats. Från GRF medverkar lokalsamordnare.</p>	

Integration	Risk för en ökad segregation	<p>Kontroll av andel nyanlända per skolenhet</p> <p>Analys Andelen nyanlända elever under första halvåret 2018 i Borås Stad var 8,7 % i snitt. Andelen nyanlända elever per skolenhet, %:</p> <p>Bergdalskolan - 7,7, Björkhöjdskolan - 5, Engelbrektskolan F-6 - 6,7, Engelbrektskolan 7-9 - 6, Aplaredskolan - 10, Dannikeskolan - 12, Dalsjöskolan 4-6 - 4, Dalsjöskolan 7-9 - 7, Gånghesterskolan - 1, Kerstingsgårdskolan - 0, Målsrydskolan - 11,3, Rångedalaskolan - 0,7, Tummarpskolan - 4,3, Åsperedskolan - 1,3, Asklandaskolan - 0, Borgstenaskolan - 9,3, Bredaredskolan - 2, Fristadskolan - 5, Gula skolan - 2, Sparsörskolan - 1, Daltorpskolan F-6 - 18,3, Daltorpskolan 7-9 - 11,3, Kristinebergskolan - 18, Svedjeskolan - 10, Bodaskolan F-6 - 19, Bodaskolan 7-9 - 15, Fjärdingskolan - 19, Fjärdingskolan Sär - 11,3, Myråsskolan - 2,7, Byttorpskolan - 20, Hestra Midgårdskolan - 2, Särilaskolan F-6 - 29,3, Särilaskolan 7-9 - 24, Sandaredskolan - 2, Sandgårdskolan - 1, Sjömarkensskolan - 2,7, Sandhultskolan - 0,7, Erikslundskolan F-6 - 17, Erikslundskolan 7-9 - 13,3, Erikslundskolan Sär - 9,3, Sjöboskolan - 15,7, Ekarängskolan - 16,3, Trandaredskolan - 3, Kinnarummaskolan - 0,3, Svaneholmskolan - 13, Viskaforsskolan F-6 - 4,7, Viskaforsskolan 7-9 - 10.</p> <p>Analys: Det är stor skillnad i andelen nyanlända elever i Borås Stads skolor. Den främsta anledningen till det är bostadssegregationen. En annan anledning till att det kan vara svårt att få skolplats i annan del av staden är att det är mycket trångt i många av kommunens grundskolor.</p>	
-------------	------------------------------	--	--

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
		Grundskoleförvaltningen arbetar intensivt med att utveckla skolverksamheten och bilden av skolan i syfte att öka attraktiviteten i alla kommunala skolor.	
Budgetföljsamhet	Risk för överskridanden av skolenheters budgetramar	Reguljära budgetuppföljningar Analys Månatliga uppföljningsmöten och uppbokning av upparbetade intäkter och kostnader för perioden ger ett bra underlag för ställningstaganden, åtgärder, i linjeorganisationen. Hittills har nämnden disponerat 4 mkr ur sin buffert utifrån ställningstaganden till förändring mot fastställd budget.	Budgetuppföljningen intensifierad och uppdaterad.
Kompetensförsörjning	Risk att inte hitta den kompetens hos personal som efterfrågas samt att lönenivåerna för kompetent personal blir oskäligen	Följa upp att lön sätts enligt kommande lönebildningsmodell Analys Löneöversyn pågår. Analys när löneöversynen är genomförd.	
		Kontrollera att kompetensförsörjningsplanen är känd och tillämpas Analys Uppföljning i FLG 14 juni är genomförd. Inget behov av ytterligare insatser/åtgärder. Förvaltningen fortsätter att arbeta enligt fastställd plan.	

3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning

Arbetet med nämndens interna kontroll startar med att en riskanalys görs. Riskanalysen ska ge en kartläggning av nämndens största riskområden. Risker som bedöms inträffa med stor sannolikhet och samtidigt får allvarliga konsekvenser ska åtgärdas direkt.

Om nämnden i arbetet med riskanalysen har identifierat risker med en riskbedömning på 16, redovisas dessa risker tillsammans med åtgärder.

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2018	Direkt åtgärd
Integration	Risk för en ökad segregation	16	<p>Bilden av skolan</p> <p> Pågående</p> <p>Kommentar Bilden av skolan är ett av förvaltningens fokusområden och ett av områdena i förvaltningens utvecklingsplan. Syftet är att öka skolornas attraktivitet, vilket också bedöms kunna medföra att elevers skolval blir mer differentierade. Varje skola ska beskriva hur man jobbar inom området i sin verksamhetsplan som var klar i juni 2018. Bilden av skolan är en prioriterad fråga i verksamhetschefernas uppföljning med rektorerna.</p>
Elevhälsa	Risk för psykisk ohälsa bland elever	16	<p>Ta fram förebyggande styrdokument</p> <p> Pågående</p> <p>Kommentar Arbetsgruppen har påbörjat arbetet med att ta fram underlag för en rapport. Arbetsgruppen arbetar tillsammans med stadsledningskansliet med att ta fram planen. Beräknas vara klar okt-18</p>

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2018	Direkt åtgärd
Samarbete	Risk för bristande samarbete med andra nämnder	16	<p>Pågående samarbeten</p> <p> Pågående</p> <p>Kommentar Klustersamverkan FSF, GVUF: Samverkansytor är identifierade och pågående samverkan bedöms ändamålsenlig. FoF: samarbete pågår kring skolfritidsledare samt Sjöboprojektet. Kultur: samarbete kring skolbiblioteken är avslutat och fortsätter i budgetprocessen. IFO: samarbete etablerat och gemensam arbetsgrupp är tillsatt. LFF: samarbete etablerat sedan tidigare och fungerar väl.</p>
Särskilt stöd	Risk för att inte kunna ta hand om barn i behov av särskilt stöd	16	<p>Utbildningsinsatser om särskilt stöd processen</p> <p> Avslutad</p> <p>Kommentar Under våren har det hållits temadagar för rektorerna kring särskilt stöd. Arbetet med planering och genomförande av studiedagar är pågående. Två studiedagar är genomförda i augusti. Samma föreläsning erbjuds också på novemberlovet 2018</p>
Lokalsituationen	Risk att de skollokaler vi har idag inte räcker till för att möta behovet av antal kommande elever	16	<p>GRN:s lokalplan 2019 överlämnas till LFN</p> <p> Pågående</p> <p>Kommentar Grundskole- och Lokalförsörningsförvaltningen har löpande möten om lokalplaneringsfrågor som underlättar upprättande av lokalplanen.</p>

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2018	Direkt åtgärd
	Risk att de evakueringslokaler vi har idag inte räcker till vid kommande renoveringar	16	<p>Dialog med LFF</p> <p>✓ Avslutad</p> <p>Kommentar Arbete pågår. LFN förväntas ha med frågan i sin kommande lokalplan. GRN har behandlat och beslutat om lokalplan 2018 i juni. Denna är överlämnad till LFF och detta skedde i dialog mellan FC.</p> <hr/> <p>Samråd med LFF</p> <p>✓ Avslutad</p> <p>Kommentar Frågan med aktuellt underlag har behandlats på möte med förvaltningschefer på Grundskolan och Lokalförsörjningsförvaltningen.</p>
Bilden av skolan	Risk för att vi inte lyckas förbättra bilden av skolan	16	<p>Uppföljning av rektorenas arbete på respektive enhet</p> <p>▶ Pågående</p> <p>Kommentar Bilden av skolan är en bärande del av verksamhetsplanen som följs upp månatligen.</p> <hr/> <p>Samverkan med högskolan</p> <p>✓ Avslutad</p> <p>Kommentar Arbetsgrupper är tillsatta för området. Gruppen Bilden av yrket/skolan har haft tre möten.</p> <hr/> <p>Kommunikationsplan</p> <p>▶ Pågående</p> <p>Kommentar Arbetet pågår i projektgrupp på förvaltningen under ledning av strategisk kommunikatör.</p>

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2018	Direkt åtgärd
Budgetprocess	Risk för en bristande transparens, konkret och relevant information om resursfördelningsmodell, budget och verksamhetsförutsättningar	16	Tillsätta en budgetberedningsgrupp ▶ Pågående Kommentar Arbetet med budgetberedningen pågår. Beredningen har haft 3 mötet och detaljplanerat processen.

4 Nämndens verksamhet 1

4.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Statsbidrag	73 239	89 995	137 019	137 019	0
Avgifter och övriga intäkter	93 495	99 531	149 049	149 049	0
Summa intäkter	166 734	189 526	286 068	286 068	0
Personal	-699 347	-743 041	-1 150 197	-1 142 197	8 000
Lokaler	-89 593	-94 886	-143 701	-143 701	0
Övrigt	-236 807	-254 662	-388 977	-396 977	-8 000
Kapitalkostnader	-1 626	-581	-1 515	-1 515	0
Summa kostnader	-1 027 373	-1 093 170	-1 684 390	-1 684 390	0
Buffert (endast i budget)	0	0	-9 478	0	9 478
Nettokostnad	-860 639	-903 644	-1 407 800	-1 398 322	9 478
Kommunbidrag	863 874	910 476	1 407 800	1 407 800	0
Resultat efter kommunbidrag	3 235	6 832	0	9 478	9 478
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat	0	0	0	0	0
Resultat jfr med tillgängliga medel	3 235	6 832	0	9 478	9 478
Ackumulerat resultat	0	0	-6 386	0	6 386

Det ackumulerade resultatet kommer inte att användas under 2018.

Resultatanalys

4.1.1 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2017-12-31	Utfall 2018-08	Återstår
Summa				

4.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Central administration					
Intäkt	51	19	0	0	0
Kostnad	-12 561	-14 721	-22 950	-22 950	0
Nettokostnad	-12 510	-14 702	-22 950	-22 950	0
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-1 213	-1 381	-3 072	-3 072	0
Nettokostnad	-1 213	-1 381	-3 072	-3 072	0
Förskoleklass					
Intäkt	1 324	1 690	2 267	2 267	0
Kostnad	-41 019	-43 655	-70 368	-70 368	0
Nettokostnad	-39 695	-41 965	-68 101	-68 101	0
Särskola					
Intäkt	2 764	1 862	3 006	3 006	0
Kostnad	-31 223	-30 244	-46 841	-46 841	0
Nettokostnad	-28 459	-28 382	-43 835	-43 835	0
Grundskola					
Intäkt	71 333	87 596	131 859	131 859	0
Kostnad	-749 443	-798 154	-1 218 418	-1 215 418	3 000
Nettokostnad	-678 110	-710 558	-1 086 559	-1 083 559	3 000
Fritidshem					
Intäkt	27 782	29 216	44 446	44 446	0
Kostnad	-107 290	-113 200	-175 643	-175 643	0
Nettokostnad	-79 508	-83 984	-131 197	-131 197	0
Korttidstillsyn LSS					
Intäkt	0	1 374	2 306	2 306	0
Kostnad	-1 188	-1 418	-2 306	-2 306	0
Nettokostnad	-1 188	-44	0	0	0
Skolskjutsar					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-27 371	-28 269	-42 608	-45 608	-3 000
Nettokostnad	-27 371	-28 269	-42 608	-45 608	-3 000
Kost och lokalvård					
Intäkt	63 480	67 769	102 184	102 184	0
Kostnad	-56 065	-62 127	-102 184	-102 184	0
Nettokostnad	7 415	5 642	0	0	0

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-9 478	0	9 478
Nettokostnad	0	0	-9 478	0	9 478
Totalt					
Intäkt	166 734	189 526	286 068	286 068	0
Kostnad	-1 027 373	-1 093 169	-1 693 868	-1 684 390	9 478
Nettokostnad	-860 639	-903 643	-1 407 800	-1 398 322	9 478

Central administration

Verksamheten följer budget väl. Den personalanpassning med en tjänst som nämnden beslutat om har genomförts till hösten 2018.

Politisk verksamhet

Verksamheten har ett överskott främst beroende på färre aktiviteter.

Förskoleklass

Förskoleklass står inför liknande utmaningar som grundskolan, främst rörande kompetensförsörjning. I övrigt följer verksamheten budget. I många delar är förskoleklass och grundskola integrerade i varandras verksamheter och uppdelningen är, förutom att det är två skolformer rent skollagsmässigt.

Särskola

Särskola har liksom grundskola kapacitetsutmaningar. Nämnden strävar efter att integrera fler särskoleelever i grundskoleenheter. Detta arbete pågår. I övrigt följer verksamheten budget väl.

Grundskola

Inom grundskolan ligger elevhälsan. Nämnden har beslutat om en omorganisation av verksamheten bl a med motivet att underlätta rekryteringen. I samma syfte arbetas särskilt med olika sätt att kunna förbättra personalläget. Detta sker i stark konkurrens med andra kommuner och arbetsgivare om en i sig mycket begränsad rekryterbar grupp. I prognosen beräknas att ca 8 mkr i löneandel kommer att bli över till följd av det besvärliga vakansläget. Om verksamheten lyckas rekrytera till alla vakanta tjänster kommer den ekonomiska situationen å andra sidan att bli nödvändig att se över för att klara finansieringen. En fråga GRN lyft i Budget 2019:1 till kommunstyrelsen. I avsaknad av egen personal har kostnader för köpta tjänster, t ex psykologutredningar, blivit högre än budget. I storleksordningen 3 mkr på årsbasis.

Även inom den ordinarie grundskoleverksamheten finns rekryteringsproblem, liksom i övriga Sverige, varför även obehörig personal anställs. Det innebär att personalkostnaderna inte motsvarar det budgeterade behovet.

Livsmedelskostnaderna inom kostverksamheten kommenteras särskilt nedan.

Fritidshem

Fritidshemsverksamheten står inför liknande utmaningar som grundskolan, främst rörande kompetensförsörjning. I övrigt följer verksamheten budget.

Korttidstillsyn LSS

Överläggningar pågår för att anpassa verksamheten till en tydlig beställning från sociala omsorgsnämnden för vilken volym och kvalitet dom efterfrågar och som anger kostnadsnivån för

verksamheten GRN bedriver. Verksamheten skall inte belasta grundskolenämndens kommunbidrag.

Skolskjuts

Tekniska nämnden sköter verksamheten inkl upphandlar trafik och tar ställning till ansökningar om skolskjuts. Man har meddelat GRN att det uppstår ej förväntade prisökningar under året och att anpassning till enhetlig timplan för vissa begränsade områden innebär en kostnadsökning för skolskjuts.

Totalt befaras ett budgetunderskott om ca 3 mkr.

Tekniska arbetar för närvarande särskilt med taxiresor och rutiner kring dessa då de är förhållandevis dyra och svårstyrda.

Skolskjuts till evakueringslokaler skall finansieras av kommunstyrelsen. GRN begär därför att få 900 tkr i kompensation för de kostnader tekniska förvaltningen beräknar att denna extra skolskjuts förväntas kosta under 2018.

Kost och lokalvård

Den del av verksamheten som avser Grundskolenämnden, GRN, ingår i grundskoleverksamheten ovan. GRN utför på uppdrag av Förskolenämnden, FN, kost och lokalvård utifrån en självkostnadsprincip. Verksamheten skall därför vara balanserad. Varje nämnd har enligt sitt reglemente ansvar för sin kost- och lokalvård.

Livsmedel upphandlas med stöd av koncerninköp inom stadsledningskansliet. Prisutvecklingen för livsmedel under den senaste 12-månadersperioden har varit ca 8% och beräknas därför kosta GRN:s verksamhet ca 2,2 mkr utöver budget. Kosten har därför varit reall kostnadsdrivande utöver erhållet index i kommunbidragsökningen. Information från de största leverantörerna tolkas som att en hög prisutveckling kan förväntas fortsätta bl a med hänsyn till det mycket speciella väder som varit under året, både i Sverige och i en del länder som är producenter för Borås livsmedel.

GRN beslutade vid sitt augustisammanträde att Grundskolenämndens egen operativa verksamhet, välja att servera svenskt nötkött några gånger extra i månaden, med anledning av rådande situation. Detta bedöms kunna genomföras utan några väsentliga kostnadsökningar.

Buffert

Nämndens buffert var ursprungligen 14 mkr vilket motsvarar 1 % av årets kommunbidrag. Bufferten är avsedd att täcka oförutsedda och ej budgeterade kostnader av engångskaraktär under budgetåret.

Vid nämndens möte i april omfördelades 4 mkr för att upprätthålla nivån på fritidsledare och skolbibliotek motsvarande nivån 2017.

Vid behandling av tertialrapport 1/2018 omfördelades 0,6 mkr för volymökning utöver budget inom sarskolan.

Bufferten är avsedd att disponeras för oförutsedda händelser och ändamål. Det gör att prognosen skall bedöma sannolikheten för om något i dag okänt som kräver extra resurser kommer att inträffa vilket är i det närmaste omöjligt. Utifrån att denna rapport upprättas i mitten av september och att det bara återstår 3,5 månader är risken mindre. Utifrån denna förutsättning görs antagandet i prognosen att återstående buffert ej kommer behöva disponeras under året och därför redovisas ett överskott i prognosen.

Totalt

Det prognostiserade totala resultatet blir utifrån ovanstående samma som förväntad ej disponerad buffert dvs 9,5 mkr.

Osäkerhet därutöver är bl a hur skolverket kommer att bedöma redovisning av disponerade riktade statsbidrag och Skolinspektionens pågående granskningar som ej är helt slutförda.

5 Skollyft

De särskilt avsatta medlen för kompetensutveckling i skollyftet har använts kompetensutveckling i respektive skolenhet, ämnesträffar för lärare i praktisk-estetiska ämnen som letts av förstelärare, för förstelärares uppdrag på respektive skola och för utbildningsinsatser gällande digitalt lärande.

6 Jämställdhetsperspektivet

Arbetet för ökad jämställdhet finns med i befintlig verksamhetsplanering. Gemensamma strukturer för skolenheternas verksamhetsplaner har tagits fram och implementeras. Arbetet för mänskliga rättigheter, jämställdhet och likabehandling ingår i verksamheternas uppdrag. Skolorna arbetar utifrån skollagen och läroplanen, och det tydliga värdegrundsuppdrag som finns beskrivet där. Med utgångspunkt från det personalpolitiska programmet, i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM-årshjul) arbetar förvaltningen med att utveckla arbetet med lika rättigheter och möjligheter ute i verksamheterna för att kunna ge medarbetarna en bra arbetsplats och medborgarna den absolut bästa servicen. I detta arbete får också medarbetarna introduktion i HBTQIA-frågor och normkritik.

I juni 2018 antog Grundscolenämnden plan för Jämställdhetsintegrering som gäller 2018-2021 och som ska följas upp årligen från 2019.

7 Verksamhetsmätt

7.1 Skola

7.1.1 Grundskola

Verksamhetsmätt	Utfall Aug 2017	Budget 2018	Utfall Aug 2018
Antal elever från kommunen i grundskola	11 518	11 838	11 777
varav elever i fristående skola i Borås, åk 1-9	1 511	1 551	1 612
Antal elever per lärare, totalt i kommunen (heltidstjänst)		12,3	
Antal elever per pedagogisk personal		10	

Antal elever från kommunen i grundskola

Utfallet för antal elever som går i skolan i annan kommun är rapporterat mauellt eftersom integrationen med IST ej har fungerat.

Alla elever var ej registrerade vid mättillfället.

7.1.2 Förskoleklass

Verksamhetsmätt	Utfall Aug 2017	Budget 2018	Utfall Aug 2018
Antal elever från kommunen i förskoleklass	1 275	1 402	1 417

Verksamhetsmått	Utfall Aug 2017	Budget 2018	Utfall Aug 2018
varav elever i förskoleklass i fristående skola	66	75	76

7.1.3 Obligatorisk särskola

Verksamhetsmått	Utfall Aug 2017	Budget 2018	Utfall Aug 2018
Antal elever från kommunen i särskola	103	105	104

7.1.4 Fritidshem

Verksamhetsmått	Utfall Aug 2017	Budget 2018	Utfall Aug 2018
Antal elever från kommunen i fritidshem	5 156	5 067	4 902
varav barn i fristående verksamhet	321	319	294

8 Investeringar

Investeringsprojekt

Tkr	Godkänd utgift	Utgift tom 2017	Utfall Jan-Aug 2018	Prognos 2018	Återstår
Gånghesterskolan, inventarier	3 000	129	0	2 871	0
Summa	3 000	129	0	2 871	0

Upphandling pågår hos Gånghesterskolan.